

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 25 maja 1957 r.

w sprawie rozszerzenia uprawnień dyrektorów wojewódzkich zarządów i zespołów oraz kierowników państwowych gospodarstw rolnych i jednostek równorzędnych.

W związku z uchwałą nr 704 Rady Ministrów z dnia 10 listopada 1956 r. w sprawie rozszerzenia uprawnień państwowych przedsiębiorstw przemysłowych (Monitor Polski z 1956 r. Nr 94, poz. 1047 i z 1957 r. Nr 6, poz. 36) — w celu dalszego usamodzielnienia dyrektorów i kierowników jednostek państwowych gospodarstw rolnych, wzmożenia ich inicjatywy i poczucia odpowiedzialności za osiągnięte wyniki produkcyjne oraz zapewnienia warunków umożliwiających radom robotniczemu i załogom wykorzystanie wszystkich sił i środków do maksymalnego rozwoju produkcji w państwowych gospodarstwach rolnych (PGR) — na podstawie § 2 zarządzenia nr 240 Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 sierpnia 1956 r. w sprawie rozszerzenia uprawnień dyrektorów jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Państwowych Gospodarstw Rolnych — zarządza się, co następuje:

§ 1. Dyrektorom wojewódzkich zarządów państwowych gospodarstw rolnych (WZ PGR) nadaje się uprawnienia do:

I. w zakresie kadr:

- 1) mianowania, angażowania, zwalniania, przenoszenia i awansowania:
 - a) pracowników wojewódzkiego zarządu, z wyłączeniem zastępcy dyrektora i głównego księgowego WZ PGR,
 - b) w zespołach PGR i jednostkach równorzędnych: dyrektorów oraz w uzgodnieniu z dyrektorami zespołów głównych inżynierów do spraw produkcji i głównych księgowych;
- w odniesieniu do pracowników nadzoru nad produkcją i obrotem spirytusu oraz pracowników nadzoru inwestycyjnego tryb postępowania określają odrębne przepisy;

- 2) po uzgodnieniu z właściwymi organizacjami związku zawodowego i organizacjami politycznymi — przyznawania pracownikom WZ PGR i podległych jednostek PGR:
 - a) odznaki „Przodownika Pracy” oraz odznaki i dyplomu „Zasłużonego Przodownika Pracy”,
 - b) odznaki „Racjonalizatora Produkcji” oraz odznaki i dyplomu „Zasłużonego Racjonalizatora Produkcji”,
 - c) dyplomów uznania,
 - d) nagród pieniężnych z funduszy przyznanych na ten cel wojewódzkiemu zarządowi PGR;

II. w zakresie planowania produkcji:

- 1) ustalania kierunku produkcyjnego poszczególnych rejonów na podstawie zatwierdzonego przez Ministerstwo Rolnictwa planu wojewódzkiego i zatwierdzania kierunków produkcji podległych jednostek,
- 2) zatwierdzania planów organizacyjno-urzędniowych podległych gospodarstw przy współdziałaniu zainteresowanych kierowników gospodarstw i przedstawicieli rad robotniczych,
- 3) analizy planów wieloletnich i rocznych oraz zatwierdzania podstawowych zadań tych planów;

III. w zakresie budownictwa i inwestycji:

- 1) w ramach podanych przez Ministerstwo Rolnictwa (na podstawie wniosków jednostek podległych) ogólnych limitów na inwestycje i kapitalne remonty — ustalania wytycznych i zatwierdzania planów perspektywicznych inwestycji dla zespołów PGR i jednostek równorzędnych, w uzgodnieniu z właściwymi organami terenowymi,
- 2) ustalania i zatwierdzania spisów tytułów inwestycyjnych w ramach ogólnych limitów na inwestycje, zatwierdzonych przez Ministerstwo Rolnictwa dla WZ PGR,

- 3) na podstawie zatwierdzonego bilansu maszyn i narzędzi — dokonywania rozdziału maszyn (na podstawie zapotrzebowań jednostek podległych) oraz określania limitów na maszyny,
- 4) dokonywania zmian w planie inwestycyjnym na podstawie zatwierdzonego limitu ogólnego i limitu na roboty budowlano-montazowe,
- 5) zlecania pracownikom własnym i obcym oraz opłacania ze środków na ten cel przeznaczonych dokumentacji projektowo-kosztorysowej dotyczącej obiektów nietypowych (w zakresie odbudowy i rozbudowy obiektów istniejących oraz dokumentacji dotyczącej obiektów nowych w braku projektów typowych) z zachowaniem następujących warunków:

- a) bez potrzeby stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez biura projektowe, jeżeli koszt zleconej dokumentacji nie przekracza 3.000 zł,
- b) po uzyskaniu stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez 2 biura projektowe (w tym zawsze wojewódzkie biuro projektów budownictwa wiejskiego), jeżeli koszt zleconej dokumentacji nie przekracza 10.000 zł,
- c) po uzyskaniu stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez 2 biura projektowe (lit. b) oraz zgody Ministerstwa Rolnictwa, jeżeli koszt zbiorczy dokumentacji przekracza 10.000 zł;

wynagrodzenie zleceńbiorky powinno mieścić się w granicach cen obowiązujących państwowe biura projektów, pomniejszych przez zastosowanie współczynnika w wysokości 0,5; zlecenie opracowania dokumentacji pracownikom jednostki nadrzędnej wymaga pisemnej zgody dyrektora tej jednostki,

- 6) zatwierdzania w porozumieniu z właściwymi władzami terenowymi:
 - a) założeń projektowych i projektów wstępnych dotyczących obiektów nietypowych, z wyjątkiem szklarń i zakładów o charakterze przemysłowym, których koszt przekracza jeden milion zł,
 - b) projektów technicznych i techniczno-roboczych dotyczących wszystkich obiektów nietypowych,
 - c) założeń projektowych i dokumentacji projektowo-kosztorysowej dotyczących planów rozbudowy i zabudowy gospodarstw rolnych, których koszt nie przekracza 5 milionów zł,
 - d) projektów technicznych i techniczno-roboczych dotyczących planów rozbudowy i zabudowy gospodarstw rolnych o koszcie powyżej 5 milionów złotych;

IV. w zakresie zatrudnienia i płac:

- 1) zatwierdzania wszystkich premii dla:
 - a) pracowników wojewódzkiego zarządu PGR,
 - b) dyrektorów zespołów i głównych księgowych zespołów,
- 2) zatwierdzania nagród z tytułu zespołowego współzawodnictwa oraz podziału środków finansowych przeznaczonych na ten cel,
- 3) ustalania stażu pracy i dodatków za wykształcenie dla dyrektorów zespołów i jednostek równorzędnych,
- 4) zatwierdzania planu i dokonywania zmian w planie funduszu płac zespołów i jednostek równorzędnych w ramach planu zatrudnienia i funduszu płac, ustalonego dla wojewódzkiego zarządu PGR,
- 5) zatwierdzania bilansów siły roboczej,
- 6) legalizacji przejściowej oraz ostatecznej przekroczeń funduszu płac w uzgodnieniu z Narodowym Bankiem Polskim w granicach rocznego funduszu płac ustalonego dla WZ PGR,

- 7) ustalania w porozumieniu z wojewódzkim oddziałem Banku Rolnego wysokości funduszy na kupno krów dla pracowników i robotników PGR w ramach ogólnych limitów dla województwa na pożyczki zwrotne,
- 8) delegowania do pracy na innych terenach poza stałym miejscem pracy robotników zaszeregowanych niżej V kategorii, zatrudnionych w brygadach remontowo-budowlanych oraz zakładach instalacyjno-montażowych,
- 9) przyznawania pracownikom dodatków do wysokości 20% w zespołach i gospodarstwach odłogowych lub działających w trudnych warunkach ekonomicznych w ramach limitów przyznanych dla WZ PGR; pozostałe uprawnienia w zakresie zatrudnienia i płac reguluje układ zbiorowy pracy;

V. w zakresie spraw finansowych:

- 1) udzielania zezwoleń podległym jednostkom na dokonywanie jednorazowych zamówień na dostawy, roboty i usługi w pomocniczych spółdzielniach rzemieślniczych, przedsiębiorstwach prywatnych, w sklepach komisowych i u osób fizycznych w przypadkach ekonomicznie uzasadnionych, tj. przede wszystkim w przypadku niższej ceny lub lepszej jakości przy tej samej cenie bądź dogodniejszych terminach wykonania zamówień w przypadkach pilnych — w stosunku do warunków ich realizacji w jednostkach uspołecznionych; powyższe uprawnienie obejmuje zamówienia, których kwoty przekraczają wysokości zastrzeżone do decyzji dyrektorów zespołów i jednostek równorzędnych,
- 2) decydowania — z zachowaniem przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 maja 1956 r. (Dz. U. Nr 17, poz. 93) — o umarzeniu należności jednostek do wysokości 10.000 zł, a z tytułu odpowiedzialności za niedobór mienia — do wysokości 20.000 zł oraz o odroczeniu terminu zapłaty lub rozłożeniu na raty należności nie przekraczających 25.000 zł na okres nie dłuższy niż 5 lat; uprawnienie do odraczania terminu zapłaty i rozkładania na raty nie obejmuje należności od osób pozostających z jednostką w stosunku pracy, a przypadających za odpłatne świadczenia, pobrane zaliczki i z tytułu sprzedaży ratalnej,
- 3) zatwierdzania wniosków o spisanie na straty nie zawnionych niedoborów materiałów, wyrobów gotowych i produkcji w toku — we wszystkich przypadkach przekraczających uprawnienia dyrektorów podległych jednostek, a zastrzeżonych dotychczas do decyzji Ministerstwa Rolnictwa,
- 4) wydawania zezwoleń na przekazywanie w ramach jednostek PGR środków trwałych, z wyjątkiem ziemi, której przekazywanie uregulowane jest dalszymi postanowieniami,
- 5) decydowania o przesunięciu terminów składania sprawozdań finansowych przez podległe jednostki organizacyjne, pod warunkiem dotrzymania obowiązujących terminów złożenia sprawozdań zbiorczych przez WZ PGR,
- 6) udzielania zezwoleń na finansowanie z funduszy na kapitalne remonty — remontów, których koszt wykonania przekracza 70% wartości obiektu w stanie nowym w razie uznania celowości i opłacalności tych remontów;

VI. w zakresie zaopatrzenia i zbytu:

- 1) decydowania o sprzedaży przez zespoły i jednostki równorzędne zbędnych materiałów bilansowanych i przedmiotów nietrwałych z listy materiałów bilansowanych, zgłoszonej uprzednio przez dyrektora zespołu; sprzedaż może być dokonana, o ile materiały te nie są potrzebne innym jednostkom PGR podległym wojewódzkiemu za-

ządowi PGR i decyzja dla zespołu w tym zakresie powinna być wydana przez WZ PGR w ciągu 2 tygodni,

- 2) decydowania o sprzedaży przez zespoły i jednostki równorzędne przedsiębiorstw państwowym, spółdzielniom, rzemieślnikom i osobom prywatnym zbędnych materiałów i urządzeń, jeżeli Ministerstwo Rolnictwa w okresie 1 miesiąca nie da innej dyspozycji,
- 3) zatwierdzania dla zespołów PGR i jednostek równorzędnych operatywnych planów odstaw dla państwa w ramach rocznego planu odstaw,
- 4) rozstrzygania sporów pomiędzy zespołami PGR i odbiorcą dotyczących podziału masy towarowej pomiędzy punkty skupu, odbiorców hurtowych i detalicznych oraz w odniesieniu do produkcji ogrodniczej i przetworów owocowo-warzywnych — pomiędzy odbiorców uspołeczniionych i prywatnych,
- 5) decydowania na wniosek zespołu uzgodniony z prezydium właściwej powiatowej rady narodowej o uruchomieniu miejskich punktów sprzedaży (sklepów PGR) owoców, warzyw, kwiatów i przetworów owocowo-warzywnych produkcji własnej;

VII. w zakresie organizacji i administracji:

- 1) ustalania szczegółowej organizacji WZ PGR i podległych przedsiębiorstw i zakładów na podstawie obowiązujących w tym zakresie ramowych przepisów,
- 2) dokonywania przesunięć etatowych między komórkami organizacyjnymi WZ PGR w ramach zatwierdzonej dla WZ PGR ogólnej ilości etatów, z wyjątkiem:
 - a) etatów służby nadzoru nad produkcją i obrotem spirytusu (zgodnie z zarządzeniem nr 73 Ministra Państwowych Gospodarstw Rolnych z dnia 19 czerwca 1956 r.),
 - b) etatów nadzoru inwestycyjnego, których przesunięcia wymagają zgody Generalnej Dyrekcji Państwowych Gospodarstw Rolnych,
- 3) zatwierdzania wniosków w sprawie tworzenia, łączenia, likwidacji oraz zmian składu gospodarstw i równorzędnych jednostek gospodarczych,
- 4) przekazywania i przejmowania pomiędzy jednostkami (przedsiębiorstwami państwowymi podległymi Ministrowi Rolnictwa) nieruchomości do 100 ha wraz z zabudowaniami i innymi składnikami majątkowymi,
- 5) występowania do prezydentów wojewódzkich rad narodowych z wnioskami o dokonanie wymiany niekorzystnie usytuowanych gruntów, tworzących w gruntach PGR enklawy, półenklawy i szachownice,
- 6) zatwierdzania zawieranych przez zespoły PGR i jednostki równorzędne na okres nie dłuższy niż 5 lat umów najmu i dzierżawy nieruchomości na cele nierolnicze o powierzchni do 10 ha (z wyłączeniem lasów), budynków mieszkalnych i gospodarczych, lokali użytkowych i mieszkalnych oraz zakładów przemysłowych, o małej zdolności produkcyjnej, jak młyny gospodarce o zdolności przemysłowej do 5 ton na dobę, jednogatrowe tartaki, cegielnie o zdolności produkcyjnej do 1 mil. sztuk cegieł rocznie itp.; wyboru najemcy lub dzierżawcy dokonuje zespół PGR lub jednostka równorzędna w uzgodnieniu z prezydium właściwej powiatowej rady narodowej;
- 7) wyrażania zgody na przekazywanie przez podległe zespoły PGR i jednostki równorzędne prezydium powiatowych rad narodowych na rzecz Państwowego Funduszu Ziemi zbędnych i nie nadających się do odbudowy budynków PGR, celem dokonania rozbiórki i sprzedaży materiałów rozbiórkowych,
- 8) wydawania decyzji o przekazywaniu państwowych nieruchomości o powierzchni do 50 ha, zakwalifikowanych w wyniku segregacji jako nie nadające się do trwałego użytkowania przez PGR, na rzecz prezydentów powiatowych

rad narodowych (rad narodowych miast stanowiących powiaty) dla Państwowego Funduszu Ziemi z przeznaczeniem na cele rolne lub dla spółdzielni produkcyjnych, z wyłączeniem ogrodów, stawów i wód otwartych oraz lasów; tryb przekazywania tych nieruchomości regulują odrębne przepisy,

- 9) rozstrzygania w trybie nadzoru sporów majątkowych między jednostkami podległymi WZ PGR zgodnie z postanowieniami pisma okólnego nr 5 Ministra Rolnictwa z dnia 15 marca 1957 r. (PGR O. II-57/35/57);

VIII. w pozostałym zakresie:

- 1) zatwierdzania na wniosek komisji wynalazczości WZ PGR:
 - a) wynagrodzenia za projekty racjonalizatorskie dla twórców tych projektów w wysokości od 1.001 zł do 5.000 zł w zależności od wysokości przewidywanych oszczędności uzyskanych przez wprowadzenie projektu racjonalizatorskiego w życie,
 - b) wynagrodzenia za projekty racjonalizatorskie dla twórców tych projektów w wysokości od 501 do 2.500 zł, ustalonego szacunkowo w razie niemożności obliczenia przewidywanych oszczędności wynikłych z wprowadzenia w życie projektu racjonalizatorskiego,
- 2) zatwierdzania budowy prototypów i projektów racjonalizatorskich, których koszt wykonania wynosi od 3.001 zł do 20.000 zł.

§ 2. Dyrektorom zespołów państwowych gospodarstw rolnych i jednostek równorzędnych nadaje się uprawnienia do:

I. w zakresie kadr:

- 1) angażowania i awansowania:
 - a) w porozumieniu z organizacją związkową — pracowników zatrudnionych w dyrekcji zespołu, z wyjątkiem głównego inżyniera do spraw produkcji i głównego księgowego (których angażowanie i awansowanie zastrzeżone jest do kompetencji dyrektora WZ PGR),
 - b) w porozumieniu z komisją weryfikacyjną WZ PGR, radą robotniczą i organizacją związkową gospodarstwa — kierowników gospodarstw, natomiast w porozumieniu z radą robotniczą, organizacją związkową gospodarstwa — starszych księgowych pełniących obowiązki głównych księgowych w gospodarstwach; zwalnianie wymienionych pracowników następuje za zgodą rady robotniczej i rady zakładowej (oddziałowej),
- 2) przyznawania podległym pracownikom zespołu nagród pieniężnych z przekazanych dyrektorom na ten cel funduszy oraz zatwierdzania nagród dla kierowników gospodarstw w ramach funduszu nagród gospodarstwa;

II. w zakresie planowania produkcji:

- 1) zatwierdzania kierunku produkcyjnego podległych gospodarstw,
- 2) analizy planów wieloletnich i rocznych oraz zatwierdzania podstawowych zadań tych planów;

III. w zakresie budownictwa i inwestycji:

- 1) zatwierdzania rocznych planów i tytułów inwestycyjnych oraz planów kapitalnych remontów dla gospodarstw w ramach ogólnych limitów zatwierdzonych dla zespołów PGR i jednostek równorzędnych,
- 2) zatwierdzania zmian w planie inwestycyjnym; zmiany te nie mogą powodować obniżenia zaplanowanej zdolności produkcyjnej w zakresie budownictwa mieszkaniowego i inwentarskiego; nie mogą one również powodować prze-

kroczenia zatwierdzonego limitu ogólnego i limitu na roboty budowlano-montażowe,

- 3) w odniesieniu do gospodarstw na ograniczonym rozrachunku gospodarczym — wykorzystywania na inne niezbędne potrzeby inwestycyjne funduszy inwestycyjnych zaoszczędzonych na skutek obniżenia kosztów realizacji inwestycji objętych planem,
- 4) zlecenia pracownikom własnym i obcym oraz opłacania ze środków na ten cel przeznaczonych dokumentacji projektowo-kosztorysowej na kapitalne remonty z zachowaniem następujących warunków:
 - a) bez potrzeby stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez biura projektowe, jeżeli koszt zleconej dokumentacji nie przekracza 3.000 zł,
 - b) po uzyskaniu stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez 2 biura projektowe (w tym zawsze wojewódzkie biuro projektów budownictwa wiejskiego), jeżeli koszt zleconej dokumentacji nie przekracza 10.000 zł,
 - c) po uzyskaniu odmowy 2 biur projektowych (lit. b) oraz zgody Ministerstwa Rolnictwa, jeżeli koszt zleconej dokumentacji przekracza 10.000 zł; wniosek o uzyskanie zgody Ministerstwa Rolnictwa należy składać za pośrednictwem WZ PGR;

wynagrodzenie zleceniobiorcy powinno mieścić się w granicach cen obowiązujących państwowe biura projektów, pomniejszych przez zastosowanie współczynnika w wysokości 0,5; zlecenie opracowania dokumentacji pracownikom jednostki nadrzędnej wymaga pisemnej zgody dyrektora tej jednostki,

- 5) zatwierdzania dokumentacji dotyczącej remontów; dokumentacja powinna być uprzednio zaopiniowana przez inspektora nadzoru oraz zainteresowanego specjalistę zespołu (głównego inżyniera do spraw produkcji, zootechnika, agronoma itp.),
- 6) zatwierdzania miesięcznych planów operatywnych dla brygad budowlano-remontowych,
- 7) zatwierdzania planów rzeczowo-finansowych inwestycji pozalimitowych;

IV. w zakresie zatrudnienia i płac — zatwierdzania wszystkich premii:

- a) dla pracowników zatrudnionych w dyrekcji zespołu z wyjątkiem głównego księgowego, starszego księgowego pełniącego obowiązki głównego księgowego,
 - b) dla kierowników gospodarstw i jednostek równorzędnych, starszych księgowych pełniących obowiązki głównych księgowych;
- pozostałe uprawnienia w zakresie zatrudnienia i płac reguluje układ zbiorowy pracy;

V. w zakresie spraw finansowych:

- 1) udzielania zezwoleń podległym jednostkom na pełnym rozrachunku gospodarczym na dokonywanie jednorazowych zamówień na dostawy, roboty i usługi w pomocniczych spółdzielniach rzemieślniczych i przedsiębiorstwach prywatnych, w sklepach komisowych i u osób fizycznych w wysokości od 3.000 do 5.000 zł; powyższych zamówień można udzielić w wypadkach ekonomicznie uzasadnionych, tj. przede wszystkim w wypadku niższej ceny lub lepszej jakości przy tej samej cenie, bądź dogodniejszych terminach wykonania zamówień w przypadkach pilnych — w stosunku do warunków ich realizacji w jednostkach społecznych; uprawnienie w zakresie kupna od osób fizycznych dotyczy produktów przez te osoby wytwarzanych lub przedmiotów i środków pracy ich warsztatów,

- 2) zatwierdzania wniosków jednostek na pełnym rozrachunku gospodarczym o spisanie na straty nie zawinionych niedoborów materiałów, wyrobów gotowych przekraczających dopuszczalne normy oraz produkcji w toku, każdorazowo w wysokości od 1.500 do 5.000 zł,
- 3) decydowania w odniesieniu do jednostek na ograniczonym rozrachunku gospodarczym do górnej wysokości kwot określonych w pkt 1 i 2 w zakresie:
 - dokonywania jednorazowych zamówień na dostawy, roboty i usługi,
 - spisywania na straty nie zawinionych niedoborów materiałów, wyrobów gotowych i produkcji w toku,
- 4) decydowania o przesunięciu terminów składania sprawozdań finansowych przez podległe jednostki, pod warunkiem dotrzymania obowiązujących terminów złożenia sprawozdań zbiorczych zespołu;

VI. w zakresie zaopatrzenia i zbytu:

- 1) zaopatrywania gospodarstw i jednostek równorzędnych w maszyny, narzędzia i materiały na podstawie zamówień tych jednostek,
- 2) sprzedawania przedsiębiorstwom państwowym wszystkich zbędnych materiałów i przedmiotów nietrwałych, jeśli właściwa jednostka organizacyjna zbytu nie nabyła ich bądź nie wskazała nabywcy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie; w odniesieniu do materiałów bilansowanych przed zgłoszeniem do jednostki zbytu zespół powinien uzyskać decyzję dyrektora WZ PGR co do ewentualnej konieczności dokonania sprzedaży tych materiałów innej jednostce PGR,
- 3) w razie niemożności sprzedaży przedsiębiorstwom państwowym (pkt 2) zespół może sprzedać zbędne materiały i przedmioty nietrwałe spółdzielniom, rzemieślnikom i osobom prywatnym; decyzja co do sprzedaży i ceny powinna być podjęta komisyjnie,
- 4) sprzedawania przedsiębiorstwom państwowym, spółdzielniom, rzemieślnikom i osobom prywatnym zbędnych maszyn i urządzeń, jeśli WZ PGR (jednostka nadrzędna) w okresie 4 miesięcy od dnia złożenia wniosku nie da innej dyspozycji; sprzedaż powinna być poprzedzona opinią komisji co do celowości sprzedaży i ceny,
- 5) w odniesieniu do gospodarstw pozostających na ograniczonym rozrachunku gospodarczym:
 - a) zatwierdzania na podstawie uzgodnień z odbiorcami operatywnych planów odstaw dla państwa,
 - b) zawierania umów na dostawy i transakcje handlowe,
 - c) wyboru odbiorcy oferującego korzystniejsze warunki zakupu produktów, których wykaz zostanie ustalony odrębnie,
- 6) występowania do WZ PGR z wnioskami uzgodnionymi z prezydium właściwej powiatowej rady narodowej w sprawie uruchomienia miejskich punktów sprzedaży (sklepów PGR) owoców, warzyw, kwiatów i przetworów owocowo-warzywnych produkcji własnej;

VII. w zakresie organizacji i administracji:

- 1) zawierania z jednostkami społecznymi i prywatnymi umów najmu i dzierżawy na okres do lat 5 na cele nierolnicze zbędnych czasowo dla państwowych gospodarstw rolnych nieruchomości do 10 ha (z wyłączeniem lasów), budynków mieszkalnych i gospodarczych, lokali użytkowych i mieszkalnych, zakładów przemysłowych o małej zdolności produkcyjnej, jak młyny gospodarcze o zdolności przemiałowej do 5 ton na dobę, jednogatrowe tartaki, cegielnie o zdolności produkcyjnej do 1 mil. sztuk cegieł rocznie itp.;

- doboru najemcy lub dzierżawcy dokonuje zespół PGR w uzgodnieniu z właściwym prezydium powiatowej rady narodowej;
- zawarte umowy będą wiążące dla zespołu po zatwierdzeniu ich przez właściwy wojewódzki zarząd PGR,
- 2) przekazywania na wniosek i na rzecz prezydiów powiatowych rad narodowych (Państwowy Fundusz Ziemi) budynków PGR na rozbiórkę, jeżeli budynki te, ze względu na stopień swego zniszczenia, nie nadają się do odbudowy i jeżeli materiały rozbiórkowe są zbędne dla potrzeb miejscowych PGR, a koszt rozbiórki i przewozu tych materiałów na inne miejsce przewyższa ich wartość; decyzje o przekazaniu mogą być wydawane za zgodą właściwego wojewódzkiego zarządu PGR przy równoczesnym zachowaniu obowiązujących przepisów w sprawach rozbiórki tych budynków i przy uwzględnieniu pierwszeństwa pracowników PGR do nabycia materiałów rozbiórkowych na cele budownictwa indywidualnego,
 - 3) wydawania opinii dla prezydiów powiatowych rad narodowych w przedmiocie możliwości i terminu zwracania nieruchomości prywatnych wraz ze składnikami majątkowymi, przejętych do zagospodarowania przez PGR, oraz wykonywania wniosków zainteresowanych prezydiów rad narodowych w sprawach zwrotu tychże gruntów łącznie ze składnikami majątkowymi,
 - 4) rozstrzygania w trybie nadzoru sporów majątkowych między jednostkami podległymi dyrektorom zespołów, zgodnie z postanowieniami pkt 2 pisma okólnego nr 5 Ministra Rolnictwa z dnia 15 marca 1957 r. (PGR-O-II-57/35/57).
 - 5) dyrektorom zespołów i równorzędnych jednostek podległych Centralnym Zarządom Hodowli Koni, Hodowli Zarodowej oraz Rybactwa nadaje się uprawnienia do:
 - a) dokonywania wszelkich czynności zastrzeżonych dotychczas do kompetencji dyrektorów wymienionych centralnych zarządów w zakresie spraw uregulowanych zarządzeniem nr 238 Ministra Państwowych Gospodarstw Rolnych z dnia 17 listopada 1952 r. i instrukcją nr 163 z dnia 17 listopada 1952 r. w przedmiocie przydziału i opróżniania mieszkań służbowych w państwowych gospodarstwach rolnych,
 - b) występowania do prezydiów wojewódzkich rad narodowych z wnioskami o dokonanie wymiany niekorzystnie usytuowanych gruntów, tworzących w gruntach gospodarstw państwowych enklawy, półenklawy i szachownice;
- VIII. w pozostałym zakresie:
- 1) zatwierdzania na wniosek głównego inżyniera do spraw produkcji lub komisji wynalazczości zespołu:
 - a) wynagrodzenia za projekty racjonalizatorskie dla twórców tych projektów w wysokości do 1.000 zł w zależności od wysokości przewidywanych oszczędności uzyskanych przez wprowadzenie projektu racjonalizatorskiego w życie,
 - b) wynagrodzenia za projekty racjonalizatorskie dla twórców tych projektów w wysokości do 500 zł, ustalonego szacunkowo, w razie niemożności obliczenia przewidywanych oszczędności wynikłych z wprowadzenia w życie projektu racjonalizatorskiego,
 - 2) zatwierdzania budowy prototypów racjonalizatorskich, których koszt wykonania wynosi do 3.000 zł,
 - 3) przyjmowania przez zakłady wytwórcze aparatury przemysłu rolnego, zespoły przemysłu rolnego i zakłady instalacyjno-montażowe — od przedsiębiorstw uspołecznionych i instytucji państwowych, rzemiosła i chłopów indywidualnych zamówień na dostawę nie objętych planem wyrobów z materiałów własnych lub zleceniodawcy oraz z odpadów produkcyjnych bądź świadczenia usług, jeżeli

ich wykonanie jest możliwe bez uszczerbku dla realizacji planu,

- 4) uruchamiania przez zakłady wymienione w pkt 3 produkcji ubocznej artykułów rynkowych, bez konieczności wydzielania odrębnych komórek organizacyjnych, ustalania cen oraz organizacji zbytu produkcji ubocznej, jeżeli uruchomienie produkcji ubocznej nie spowoduje strat; wysokość zysku z produkcji ubocznej, przeznaczoną na fundusz zakładowy, oraz pojęcie produkcji ubocznej określą odrębne przepisy; produkcja ubocznej nie obejmuje się wskaźnikami planu rocznego i nie zalicza do jego wykonania,
- 5) zatwierdzania technologii produkcji oraz dokonywania w niej zmian celem uzyskania poprawy jakości i ekonomiczności produkcji i usług.

§ 3. Kierownikom państwowych gospodarstw rolnych i jednostek równorzędnych pozostających na pełnym rozrachunku gospodarczym nadaje się uprawnienia do:

I. w zakresie kadr:

- 1) angażowania i awansowania w porozumieniu z radą zakładową pracowników fizycznych i umysłowych, z wyjątkiem starszych księgowych pełniących obowiązki głównych księgowych; zwalnianie pracowników następuje za zgodą rady zakładowej,
- 2) przyznawania nagród podległym pracownikom z funduszy przeznaczonych na ten cel — w porozumieniu z organizacją związkową i radą robotniczą;

II. w zakresie planowania produkcji:

- 1) występowania z wnioskami co do kierunków produkcji i planów organizacyjno-urzędniowych gospodarstwa w porozumieniu z radą robotniczą,
- 2) ustalania wspólnie z załogą wieloletniego i rocznego planu gospodarczo-finansowego,
- 3) odmowy wykonania dodatkowych zadań produkcyjnych zleconych przez jednostkę nadrzędną, nie mieszczących się w planie gospodarczo-finansowym;

III. w zakresie budownictwa i inwestycji:

- 1) opracowywania rocznego planu inwestycji i kapitalnych remontów w ramach zatwierdzonych przez zespół limitów finansowych,
- 2) wnioskowania w sprawie zmian w planie inwestycyjnym i kapitalnych remontów,
- 3) wykorzystywania na inne niezbędne potrzeby inwestycyjne funduszy inwestycyjnych zaoszczędzonych na skutek obniżenia kosztów realizacji inwestycji objętych planem;

IV. w zakresie zatrudnienia i płac:

- 1) zatwierdzania w porozumieniu z radą robotniczą i organizacją związkową premii dla pracowników fizycznych i umysłowych, z wyjątkiem starszego księgowego pełniącego obowiązki głównego księgowego,
- 2) zaszeregowania w porozumieniu z radą robotniczą pracowników fizycznych i umysłowych, z wyjątkiem starszego księgowego pełniącego obowiązki głównego księgowego,
- 3) dysponowania w porozumieniu z radą robotniczą w ramach zatwierdzonego rocznego funduszu płac 2 — 4% kwotą tego funduszu dla zastosowania odmiennego niż w układzie zbiorowym pracy systemu wynagradzania w okresach trudnych zbiorów itp. pod warunkiem utrzymania się w granicach zatwierdzonego funduszu płac; wysokość procentu funduszu płac ustala dyrektor zespołu w zależności od potrzeb gospodarstwa;

pozostałe uprawnienia w zakresie zatrudnienia i płac reguluje układ zbiorowy pracy;

V. w zakresie spraw finansowych:

- 1) decydowania w porozumieniu z radą robotniczą o dokonywaniu jednorazowych zamówień na dostawy, roboty i usługi od pomocniczych spółdzielni rzemieślniczych, przedsiębiorstw prywatnych, w sklepach komisowych i u osób fizycznych do wysokości 3000 zł; dokonywanie powyższych zamówień może nastąpić w wypadkach ekonomicznie uzasadnionych, tj. przede wszystkim przy niższej cenie lub lepszej jakości przy tej samej cenie bądź dogodniejszych terminach wykonania zamówień w przypadkach pilnych — w stosunku do warunków ich realizacji w jednostkach uspołecznionych; uprawnienie w zakresie kupna od osób fizycznych dotyczy produktów przez te osoby wytwarzanych lub przedmiotów i środków pracy ich warsztatów,
- 2) decydowania — z zachowaniem przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 maja 1956 r. (Dz. U. Nr 17, poz. 93) — o umarzaniu należności jednostki, nie wyłączając należności z tytułu odpowiedzialności za niedobór mienia do wysokości 1.000 zł, oraz o odroczeniu terminu zapłaty lub rozłożeniu na raty należności nie przekraczających 2.000 zł na okres nie dłuższy niż 2 lata; uprawnienie do odraczania terminu zapłaty i rozkładania na raty nie obejmuje należności od osób pozostających z jednostką w stosunku pracy, a przypadających za odpłatne świadczenia, pobrane zaliczki i z tytułu sprzedaży ratalnej,
- 3) decydowania o spisaniu na straty mank, ubytków i strat materiałowych spowodowanych wypadkami losowymi (pożar, gradobicie itp.) bądź powstałych w granicach ustalonych przepisami dopuszczalnych norm ubytków — bez względu na wysokość wartości,
- 4) decydowania o spisaniu na straty nie zawinionych niedoborów materiałów, wyrobów gotowych i produkcji w toku do wysokości 1.500 zł w poszczególnych rodzajach zapasów; decyzje w sprawach wymienionych w pkt 1, 2, 3 i 4 wymagają zgody rady robotniczej, a w jej braku decyzje powinny być podejmowane komisyjnie;

VI. w zakresie zaopatrzenia i zbytu:

- 1) zakupywania we własnym zakresie maszyn, narzędzi i materiałów nie bilansowanych centralnie w ramach rocznego planu gospodarczo-finansowego z zastrzeżeniem przepisu ust. V pkt 1,
- 2) składania w zespole lub właściwych centralach handlowych zamówień na maszyny, narzędzia i materiały bilansowane w ramach planu gospodarczo-finansowego; tryb składania tych zamówień powinien być uzgodniony z zespołem,
- 3) zawierania umów w porozumieniu z radą robotniczą i dokonywania transakcji handlowych na dostawy produktów rolnych w ramach planu sprzedaży,
- 4) ustalania w porozumieniu z odbiorcami operatywnego planu odstaw dla Państwa,
- 5) prowadzenia i rozliczania własnych punktów sprzedaży (przyzakładowych, na targowiskach i bazarach, kioski, stragany, stoiska), prowadzących sprzedaż owoców, warzyw, kwiatów, materiału szkolarskiego i przetworów owocowo-warzywnych,
- 6) wyboru odbiorcy w zależności od uzyskania korzystniejszych warunków zbytu na produkty, których wykaz zostanie ustalony odrębnie,

7) odmowy przyjęcia materiałów i środków trwałych zakupionych z ujętych zbiorczo tytułów inwestycyjnych, które zostały przydzielone przez zespół lub inną jednostkę bez zamówienia gospodarstwa;

VII. w pozostałym zakresie:

- 1) przyjmowania przez warsztaty zespołowe, zakłady przemysłu rolnego (z wyjątkiem gorzełń) za zgodą dyrektora zespołu od przedsiębiorstw uspołecznionych i instytucji państwowych, rzemiosła i chłopów indywidualnych zamówień na dostawy i przerób nie objętych planem wyrobów z materiałów zleciennodawcy albo z odpadów produkcyjnych bądź świadczenia usług, jeżeli ich wykonanie jest możliwe bez uszczerbku dla realizacji planu zakładu,
- 2) uruchamiania przez zakłady wymienione w pkt 1 produkcji ubocznej artykułów rynkowych bez konieczności wydzielania odrębnych komórek organizacyjnych, ustalania cen oraz organizacji zbytu produkcji ubocznej, jeżeli uruchomienie produkcji ubocznej nie spowoduje strat; wysokość zysku z produkcji ubocznej przeznaczona na fundusz zakładowy oraz pojęcie produkcji ubocznej określą odrębne przepisy; produkcji ubocznej nie obejmuje się wskaźnikami planu rocznego i nie zalicza się do jego wykonania.

§ 4. Kierownikom gospodarstw kilkuobiektowych (kluczy) przysługują uprawnienia kierowników gospodarstw na pełnym rozrachunku gospodarczym. Ewentualne rozszerzenie uprawnień kierowników tych jednostek określą odrębne przepisy.

§ 5. Kierownikom gospodarstw i jednostek równorzędnych pozostających na ograniczonym rozrachunku gospodarczym nadaje się uprawnienia:

I. w zakresie kadr, planowania, produkcji, zatrudnienia i płac

— jak uprawnienia kierowników gospodarstw i jednostek równorzędnych na pełnym rozrachunku gospodarczym (§ 3 ust. I, II, IV);

II. w zakresie budownictwa i inwestycji:

- 1) do opracowywania rocznego planu inwestycji i kapitalnych remontów w ramach limitów określonych przez jednostkę nadrzędną,
- 2) do wnioskowania w sprawie zmian w planie inwestycyjnym i kapitalnych remontów;

III. w zakresie spraw finansowych:

- 1) do dokonywania drobnych zakupów w przypadkach koniecznych w granicach pogotowia kasowego określonego przez dyrektora zespołu,
- 2) do decydowania co do zakwalifikowania jako nie zawinionych niedoborów materiałów i wyrobów gotowych, jeżeli wysokość ich nie przekracza 1000 zł w poszczególnym rodzaju zapasów; decyzja w tej sprawie wymaga zgody rady robotniczej, a w jej braku decyzja powinna być podejmowana komisyjnie;

IV. w zakresie zaopatrzenia i zbytu:

- 1) do sporządzania operatywnych planów zbytu do zatwierdzenia przez dyrektora zespołu,
- 2) do prowadzenia na podstawie decyzji dyrektora zespołu własnych punktów sprzedaży (przyzakładowych na targowiskach i bazarach — kioski, stragany, stoiska), prowadzących sprzedaż owoców, warzyw, kwiatów, materia-

tu szkółkarskiego i przetworów owocowo-warzywnych (rozliczenia punktów sprzedaży prowadzi zespół),

3) do odmowy przyjęcia materiałów i środków trwałych zakupionych przez zespół lub inną jednostkę z ujętych zbiorczo tytułów inwestycyjnych, które zostały rozdzielone bez zamówienia gospodarstwa.

§ 6. Do czasu odrębnego określenia uprawnień dyrektorów zespołów przemysłu rolnego, zakładów wytwórczych aparatury przemysłu rolnego i zakładów instalacyjno-montażowych dyrektorom tych przedsiębiorstw przysługują uprawnienia przewidziane niniejszym zarządzeniem dla dyrektorów zespołów PGR.

§ 7. Uprawnienia nadane niniejszym zarządzeniem dyrektorom i kierownikom jednostek PGR przysługują również

dyrektorom zespołów i kierownikom gospodarstw oraz jednostek równorzędnych: hodowli zarodowej, hodowli koni oraz rybactwa.

§ 8. Traci moc zarządzenie nr 94 Ministra Państwowych Gospodarstw Rolnych z dnia 31 sierpnia 1956 r. w sprawie rozszerzenia uprawnień dyrektorów wojewódzkich zarządów, zjednoczeń, zespołów i jednostek równorzędnych PGR (Biuletyn PGR nr 13, poz. 102) oraz inne przepisy sprzeczne z niniejszym zarządzeniem.

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 25 maja 1957 r.

Minister Rolnictwa: w z. K. Pawłowski